

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: आविवि-२०२१/प्र.क्र.१०७/का.०५
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
तारीख: ०६ सप्टेंबर, २०२१

संदर्भ :-

मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली मंत्रालय येथे दि.११/८/२०२१
रोजी मंत्रालयीन सर्व प्रशासकीय विभागांच्या सचिवांसमवेत पार पडलेली बैठक.

शासन परिपत्रक:-

भारताच्या स्वातंत्र्याला ७५ वर्षे पूर्ण होत असल्याने अमृत महोत्सवी भारत या उपक्रमाचे आयोजन केंद्र शासनाद्वारा करण्यात आलेले आहे. या उपक्रमाची देशपातळीवरील सुरुवात मा.प्रतप्रधान महोदय यांनी दि.१२ मार्च, २०२१ रोजी साबरमती, गुजरात येथून केली तर या उपक्रमाची राज्यातील सुरुवात मा.मुख्यमंत्री महोदय यांनी ऑगस्ट क्रांती मैदान, मुंबई येथून केलेली आहे.

२. या उपक्रमाचे आयोजन दि.१२ मार्च, २०२१ ते दि.१५ ऑगस्ट २०२३ या कालावधीत करण्यात येणार आहे. या उपक्रमात केंद्र सरकार, सर्व राज्ये, सर्व केंद्रशासित प्रदेश यांच्या स्तरावर विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात येणार आहे. भारताची समृद्ध परंपरा/ संस्कृती/ वारसा/ स्वातंत्र्यात्तर भारताची प्रगती/आत्मनिर्भर भारत, आम्ही भारताचे लोक, स्वातंत्र्य इत्यादी विषयांवर कार्यक्रम घेण्याच्या केंद्र शासनाच्या सूचना आहेत. प्रत्येक आठवड्यात १ कार्यक्रम, विशेष दिन महात्म असणा-या तारखांना विशेष कार्यक्रम करण्याच्या केंद्र शासनाच्या सूचना आहेत. या उपक्रमांतर्गत ७५ आठवड्यांच्या कार्यक्रमाचे नियोजन करावयाचे आहे.

अमृत महोत्सव संकल्पनेच्या खालील प्रमाणे ५ महत्वाच्या बाबी आहेत

- १) भारताचा स्वातंत्र्यसंग्राम ,
- २) नाविण्यपूर्ण कल्पना,
- ३) नवे संकल्प,
- ४) स्वातंत्र्योत्तर फलनिष्पत्ती व
- ५) अमंलबजावणी

३. आदिवासी विकास विभागाच्या अधिनस्त आयुक्त कार्यालय, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, शबरी आदिवासी वित्त व विकास

महामंडळ,अप्पर आयुक्त कार्यालये,एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प कार्यालये, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती कार्यालये, शासकीय /अनुदानित आश्रमशाळा,वसतिगृहे,एकलव्य निवासी शाळा,बांधकाम व्यवस्थापन कक्ष इत्यादी आस्थापना कार्यरत आहेत. या सर्व ठिकाणी स्वातंत्र्याचा अमृतमहोत्सव या उपक्रमाचे नियोजन करून लोकसहभाग यांच्यासोबत आयोजन करण्यात यावे. एखाद्या आठवड्यात/महिऱ्यात महत्वाच्या व्यक्ती/थोरपुरुष यांची जयती/पुण्यतिथी येत असल्यास त्या दृष्टीने त्या आठवड्यात कार्यक्रमाचे नियोजन करावे. काही दिवस हे आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय स्तरावर विशेष महत्त्व म्हणून घोषित केलेले असतात उदा. सदभावना दिवस,शांतता दिन,पर्यटन दिन,हुतात्मा दिन, बाल दिन कायदा दिन इत्यादी त्या-त्या आठवड्यात त्या दिनाचे औचित्य साधून कार्यक्रमाचे नियोजन करावे.याशिवाय काही सण/उत्सव यांच्या निमित्ताने या उपक्रमाबाबत प्रचार व प्रसिद्धी करून स्वातंत्र्यासाठी बलिदान दिलेल्या/सहभागी झालेल्या आदिवासी वीरांचा गौरव करणे,त्यांच्याबद्दल भावीपिढिला माहिती देणे इत्यादी कार्यक्रमांचे आयोजन करता येईल. स्वातंत्र्याचा अमृतमहोत्सव या कार्यक्रमासाठी व्यापक कार्यक्रमाचे आयोजन करता येईल यासाठी थोडक्यात रुपरेषा पुढीलप्रमाणे ठेवता येईल.

१. प्रकल्प क्षेत्रातील ऐतिहासिक पर्यटन स्थळांची हेरीटेज वॉक आयोजित करणे व त्याची माहिती प्रसिद्ध करणे
२. आदिवासी स्वातंत्र्यविरांची माहिती वर आधारित वक्तृत्व,निबंध, चित्रकला, पॉवरपॉइंट सादरीकरण व लघुचित्रपट स्पर्धा आयोजित करणे. स्वातंत्र्यविरांची त्यांच्या रेखाचित्रासह माहिती प्रसिद्ध करणे.
३. आदिवासी स्वातंत्र्यविरांच्या कुटुंबांचा गौरव करणे,त्यांच्या गावात कार्यक्रमांचे आयोजन करणे
४. आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय स्तरावर गौरवास्पद कामगिरी केलेल्या आदिवासी व्यक्तींचा / विद्यार्थ्यांचा गौरव करणे
५. आदिवासी कला/संस्कृती/साहित्य रानभाज्या व खाद्य पदार्थांचे वाव करणारे प्रदर्शन आयोजित करणे व याबाबत त्यांची जनजागृती करणे
६. पर्यावरण संरक्षण संबधित माहितीची जनजागृती करणे व वृक्ष लागवड मोहिम राबविणे
७. वनधन उत्पादनांची माहिती व प्रसिद्धी करणे व प्रादेशिक वन धन केंद्रांना भेटी देणे
८. राष्ट्रगीत व देशभक्ती चे गाणी वैयक्तिक/सामुहिक गायन स्पर्धा आयोजित करणे
९. आदिवासी बोली भाषेत गीत गायन, वक्तृत्व, निबंध इत्यादी स्पर्धांचे आयोजन करणे .

१०. स्वातंत्र्यानंतरची उपलब्धी बदल माहिती गोळा करणे व त्यावर नाटक व पथनाट्य आयोजित करणे.

११. सर्व क्षेत्रीय स्तरावरील कार्यालयांनी त्यांच्या क्षेत्रवार भविष्यातील विकास योजना व धोरणे तयार करणे आणि त्यांच्या संबंधित अधिकाऱ्यांकडे मंजूरीसाठी सादर करावे

४. **स्वातंत्र्याचा अमृतमहोत्सव** उपक्रमात आदिवासी विकास विभागाच्या अधिनस्त आयुक्त कार्यालय, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ, अप्पर आयुक्त कार्यालये, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प कार्यालये, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती कार्यालये, शासकीय / अनुदानित आश्रमशाळा, वसतिगृहे, एकलव्य निवासी शाळा, बांधकाम व्यवस्थापन कक्ष इत्यादी आस्थापना अधिकाधिक जनमाणसांना सहभागी करून घेतील उपक्रम आयोजित करण्यात यावा. सदर उपक्रम / कार्यक्रम ऑनलाईन व ऑफलाईन (जे शक्य असेल) पद्धतीने संबंधित कार्यालय स्तरावर आयोजित करण्यात यावेत.

या कार्यक्रमाचे आयोजन करतांना कोविड संदर्भातील स्थानिक प्रशासन व राज्यशासनाच्या सूचनांचे पालन करण्यात यावे. या उपक्रमांतर्गत घेण्यात येणा-या कार्यक्रमांना राज्य शासनाच्या आपले सरकार या पोर्टलवरून प्रसिद्धी देण्यात येणार आहे.

५. यासाठी आवश्यक निधी हा, स्थानिक स्तरावरील निधी, सी.एस.आर.च्या माध्यमातील निधी, कार्यालयांकडील निधी व आवश्यकता भासल्यास शासनाकडून उपलब्ध होणारा निधी यातून उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे.

६. स्वातंत्र्याचा अमृतमहोत्सव या उपक्रमासाठी प्रत्येक कार्यालय प्रमुखाने समन्वय अधिका-याची नेमणूक करावी. आयोजित केलेल्या उपक्रमाचा / कार्यक्रमाचा फोटो, व्हिडीओ हे “**आपले सरकार**” या पोर्टलवर सदर नियुक्त केलेल्या समन्वय अधिकारी यांनी साप्ताहिक माहिती अपलोड करावी. युट्युब (youtube) वर account असल्यास सदर उपक्रमास त्याद्वारे या प्रसिद्धी देण्यात यावी. कार्यलयाच्या संकेतस्थळावरून सदर उपक्रमाची प्रसिद्धी करण्यात यावी. तसेच सोबत दिलेल्या **गुगल फॉर्म** मध्ये देखील (यासाठी लिंक पुढीलप्रमाणे आहे. <https://forms.gle/6ZsVSvzXmaL1bSuy9>) माहिती अद्ययावत करण्यात यावी. आपले सरकार पोर्टलवर अमृत महोत्सवी भारत या उपक्रमाची लिंक उपलब्ध करून देण्यात येईल.

या संपूर्ण उपक्रमासाठी आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे हे नोडल अधिकारी म्हणून जबाबदारी सांभाळतील. त्याबरोबर समन्वय अधिकारी म्हणून जबाबदारी सांस्कृतिक अधिकारी, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांची राहिल.

सांस्कृतिक अधिकारी, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांनी साप्ताहिक आयोजित केलेल्या उपक्रमाचा / कार्यक्रमाचे तयार केलेले फोटो - व्हिडीओ कार्यालय स्तरावर नियुक्त केलेल्या समन्वय अधिकारी यांच्या मार्फत “आपले सरकार” या पोर्टलवर अपलोड करण्यात येत आहे की, नाही याची खातरजमा करावी.

सदर उपक्रमाचा वेळोवेळी (मासिक) आढावा घेण्यासाठी पुढीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे.

१. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे	- अध्यक्ष
२. अप्पर आयुक्त, मुख्यालय, नाशिक	- सदस्य
३. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक/ठाणे/अमरावती/नागपूर	- सदस्य
४. प्रकल्प अधिकारी नाशिक/ घोडेगाव	- सदस्य
५. सहसंचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे	- सदस्य सचिव

सदर उपक्रमाबद्दल काही अडचणी असल्यास amrutmahotsav75.mh@gmail.com ह्या इमेल आयडी वर संपर्क साधावा.

७. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२१०९०६१४५१२४९३२४ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सतीश कोवे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
३. मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
४. मा.विरोधी पक्षनेता विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.

५. मा.उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
६. मा.उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
७. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
८. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
९. सर्व मा. मंत्री /राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१०. सर्व मा.विधानपरिषद/विधानसभा सदस्य, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
११. मुख्य सचिव, यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१२. अ.मु.स./प्र.स./सचिव, विभाग सर्व, मंत्रालय मुंबई.
१३. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक
१४. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
१५. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक
१६. व्यवस्थापकीय संचालक, शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ, नाशिक.
१७. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक/ठाणे/अमरावती/नागपूर.
१८. मुख्य अभियंता, बांधकाम व्यवस्थापक कक्ष, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१९. सर्व अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम (आदिवासी) मंडळ.
२०. सर्व सहआयुक्त, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती कार्यालय.
२१. सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प
२२. सर्व कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम (आदिवासी) विभाग
२३. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ मुंबई (लेखा परिक्षा)
२४. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ नागपूर (लेखा परिक्षा)
२५. सर्व जिल्हाधिकारी,
२६. सर्व नियंत्रक अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२७. निवडनस्ती कार्यासन ०५.